

Biblioteka

„dereta vam predstavlja...”

Urednik izdanja

Aleksandar Šurbatović

Naslov originala

Shubhangi Swarup

LATITUDES OF LONGING

Copyright © 2020 by Shubhangi

All rights reserved.

Copyright © ovog izdanja *Dereta*, 2021

ŠUBANGI SVARUP

GEOGRAFSKE ŠIRINE ČEŽNJE

Prevod sa engleskog
Boris Todorović

 dereta

Geografske širine čežnje je delo fikcije. Imena, likovi, mesta i događaji produkt su autorove mašte ili su iskorišćeni u svrhu fikcije. Bilo kakva sličnost sa stvarnim događajima, lokalitetima ili osobama, živim ili mrtvim, u potpunosti je slučajna.

Prvi put objavljena u Indiji u izdanju *Harper Collins Publishers* 2018. godine.

*Mojim roditeljima, Sunandi i Govindu
U ime dragocenosti reči i mudrosti ćutanja*

OSTRVA

Tišina nekog ostrva ogleda se u neumoljivom šumu vode. Talasi vas, poput vašeg daha, nikada ne napuštaju. Već dve nedelje, klokot i grmljavina oblaka zaglušuju zvuk talasa. Kiše dobuju o krov i klize niz njegovu ivicu, rasprskavajući se o tlo. Ključaju, šibaju, bruje i klize. Obaveštavaju nas da je sunce umrlo.

U tim zvucima pohranjena je nekakva stihijska tišina. Tišina izmaglice i nepomičnost leda.

Tek venčani Giridža Prasad i Čanda Devi, prepustili su se sudbini – stranci u spavaćoj sobi, natopljenoj željom i preplavljenoj napupelim snovima. A Giridža Prasad ovih dana intenzivno sanja. Jer kiše su provodnici za fantazije, što je naučno nedokazana istina.

Jedne noći probudi ga iznenadni prestanak pljuska. Uši su mu se prilagodile toj tropskoj kakofoniji, poput supruge na partnera koji hrče. Budeći se iz vlažnog sna, pitao se šta se dogodilo. Ko je izašao iz sobe?

Bacio je krišom pogled naniže iz svog bračnog kreveta, ka rustičnom madracu Čande Devi na podu, na kome je ona spavala okrenuta ka prozoru, umesto ka njemu. Uzbuđen, on zuri u obline njene siluete u tami. Kada su se, tokom njihove ceremonije venčanja, ujedinjavali za nekoliko reinkarnacija, šetajući sedam puta oko

svete vatre, ona ga je krotko u stopu sledila, u čvrstom uverenju da ih je sudbina još jednom spojila u novom avataru. Ipak u ovom avataru, on će morati ponovo da pronađe svoje mesto u njenom srcu. „Do tada”, obavestila ga je već prve noći, „napraviću za sebe krevet na podu”.

Ona je potpuno budna, uzrujana zbog optužujućih vapaja što su dopirali s onog sveta. To je duh koze. Duh je pobegao kroz bezbrojne svetove kako bi tumarao po njihovom krovu. A sada su se njegove nemirne kopite spustile ispod otvorenog prozora, ispunjavajući sobu i njenu svest osećajem krivice.

„Čuješ li?”, upitala je. Oseća njegov pogled na svojim leđima.

„Šta da li čujem?”

„Kozu koja mekeće napolju.”

Njegova beznadežna erekcija splašnjava. Sada je usredsređen na Čandu Devi i na nepriliku koja ona predstavlja.

„Nikakva koza ne tumara našom kućom”, odgovara on ogorčeno.

Ona se uspravlja. Meketanje se pojačalo, kao da pokušava da joj kaže da svom mužu prenese: „Oduzeo si mi život, ali mi ne možeš oduzeti život posle života, ti grešni mesožderu!”

„Tu je pod našim prozorom”, kaže mu.

„Plaši li te?”

„Ne.”

„Da li ti ta koza preti?”

„Ne.”

„Možda bi onda mogla da je ignorišeš i nastaviš da spavaš.” Želeo je da kaže „trebalo”, a ne „mogla”, ali nema hrabrosti da bude strog. Uvideo je da njegova žena ne reaguje baš najbolje na dijalektiku i prinudu. Zapravo ne reaguje baš najbolje na većinu stvari. Da je bar manje privlačna, mogao bi da je izignoriše i nastavi da spava.

„Kako možeš da spavaš?“, pita ona. „Iskasapio si to nedužno stvo-renje, iseckao mu meso, ispržio ga sa crnim i belim lukom, a potom ga pojeo. I ostavio si njenu nespokojnu dušu da nam opse-da kuću.“

Da su se duše svih vrsta životinja koje je pojeo vraćale da ga opsedaju, njegova bi kuća bila zoološki vrt i štala zajedno, bez ima-lo mesta da se kreće, a kamoli da se spava. Ali budući blage nara-vi, Giridža Prasad ne može tako nešto da kaže. Tek je dva meseca u braku i već je poklekao pred bujnom maštom svoje žene. To je namerni čin nadanja, pripisivanje njenog ponašanja njenoj ima-ginaciji, a ne nekom mentalnom oboljenju. U ime svoje nerođene dece i decenija koje njih dvoje treba da izdrže zajedno, on svečano izjavljuje: „Ako će ti to pomoći da spavaš, prestaću da jedem meso.“

Tako mesožder Giridža Prasad postaje vegetarijanac, na veliko iznenađenje svoje žene, a i svoje. Zarad nekoliko sati odmora, on se oprašta od kajgane, *birijanija* sa ovčetinom i bifteka, zauvek.

U cik zore, ona napušta svoj krevet. Ulazi u kuhinju da napravi bogat doručak. U njenim pokretima ima nekog novog života, a iz njenog ćutanja proviruje osmeh. Sada kada se prestalo sa ubijanji-ma, vreme je za pomirenje u vidu *alo parata*¹. Dva sata kasnije, ona mu ih posluhuje i pita: „Kakve su?“

Giridža Prasad ne može da odagna osećaj nelagode, i to iz pot-puno pogrešnih razloga. Sunce je konačno zasjalo. Njegova žena, koja mu je po prvi put pripremila doručak, bila je dovoljno odva-žna da mu stavi ubrus na krilo, da ovlaš dodiruje njegova ramena svojim telom u prolazu, obasipajući njegovu kožu svojim toplim dahom. On žudi za utehom u vidu masti izmešane sa mesom, ali je ne nalazi na svom tanjiru.

„Kakve su?“, ona ga ponovo pita.

„Ko?“, pita on, izgubljen.

„Parate.“

„Savršene.“

¹ *Alo parat* – vrsta tradicionalne hrane od testa.

Ona se nasmeši i sipa mu još jednu šolju čaja.

Čanda Devi, vidovnjakinja. Saoseća sa duhovima i uživa u lakonskom društvu drveća. Ona može da ih oseti, njegove suzdržane čežnje. Ali zna da mu je bolje da prestane da jede meso. Carstvo mesa je koliko prolazno, toliko i nepouzđano, naročito u poređenju sa carstvom biljki. Čanda Devi je sve to videla, čak i bujice krvi koje će jednoga dana isticati iz njenog tela. To saznanje čini je nepopustljivom. To je čini zahtevnom ženom.

Kada je Giridža Prasad krenuo put Oksforda, bilo je to prvi put da je sam napustio svoj dom u Alahabadu. Nakon četvorodnevno putovanja kočijama, trajektima i vozom, napokon se ukrcavši na brod koji će ga odvesti u Englesku, napustio je tegle krastavčića, *dži parate* koje su mogle da nadžive ljude, prizore raznih bogova i slike svoje porodice, uključujući i portret njegove majke koji je sam naslikao.

Dok je zbog napuštanja bogova osećao olakšanje – naročito Rame, poslušnog sina, koji je ostavio svoju ženu bez ikakvog razloga, i *babe* sa obale reke, koji nije bio bog već samo senilni, izgledneli čovek – činilo mu se da odbacivanje majčinog portreta nije moguće bez sloma. Ali isto bi se osećao i od zurenja u njeno lice, okeanima udaljeno. Kako bi se suočio sa rastankom, morao je da započne novi život. Toliko različit, da je i pri samoj pomisli na njega dobijao hemoroide. Izgubljen na beskrajnom okeanu, skliznuo je u oklop tišine. Neiznedrene suze odrazile su se kroz tvrdoglavu konstipaciju. Marljivi dokumentarista biljnog carstva, Giridža Prasad poneo je na kilograme ljuspica indijske bokvice, upravo za tu svrhu. Poneo je i osušeni tulusi, *neem*, đumbir, kurkumu u prahu, koru cimeta i mleveni biber kako bi se borio sa ostalim fizičkim tegobama. Kada je stigao u Dover, službenici na carini pomislili su da je švercer začina.

U roku od samo jednog dana nakon svog dolaska na Blajmi koledž, u Oksfordu, Giridža Prasad Varma postao je Vama, kako su ga nazvali predavači, nevični izgovaranju indijskih imena. Već prve večeri probao je alkohol po prvi put, a isto tako prekršio i generacijama star tabu konzumiranja stvari koje su *jutha*, iliti „zagađene tuđim ustima”. Dok je ogromna krigla piva prelazila od jednog brucosa do drugog, pred njim su bile dve opcije: da zdušno prigrli ovu tradiciju ili da zauvek čami na raskršću. Nije bilo nikakvih slika božanstava na njegovom stolu da ga opominju. Sledećeg jutra prvi put će okusiti jaja, gurkajući viljuškom slanu žutu kuglu, posmatrajući je kako podrhtava. Uskoro će razviti ukus za to koliko život može da bude kompleksan i nepredvidiv.

Giridža Prasad Varma, prvi naučnik Komonvelta iz Indije, vratio se kući posle pet godina sa doktorskom tezom koju je zaključio sa dve reči iz zavičaja: *Džai Hind*. „Pobeda indijskom narodu”, kako je on to preveo svom supervizoru. Po nalogu mladog premijera Indije, bio je zadužen za uspostavljanje Nacionalne šumarske službe, tokom prve godine nezavisnosti, 1948. godine.

Obavezan deo većine večernjih razgovora uz čaj u Alahabadu bile su neverovatne teorije, koje su ih povezivale s tim čuvenim neženjom. Ali zašto bi izabrao da bude postavljen na Andamanska ostrva, čudile su se tetke, na mesto poznato jedino po prognanim borcima za slobodu i golišavim plemenima? Šuškalo se da na ostrvu nema ni jedne jedine krave i da su ljudi morali da piju samo crni čaj.

Jedna osoba sa tih čajanki, koja je osvojila zlatnu medalju iz matematike i sanskrita, Čanda Devi, osetila je olakšanje. Njene medalje stezale su je poput pojasa nevinosti. Samo bi se muškarac kvalifikovaniji od nje usudio da se oženi inteligentnom ženom. Da se ona pitala, udala bi se za drvo. Prezirala je i muškarce i žene podjednako, one koje jedu meso još više, a one koji jedu govedinu najviše. Ali su se 1948. čak i mizantropi venčavali, makar da povećaju svoje pleme.

Zadatak da ih spoji prepušten je izgladnelom, pogurenom *babi*, koji je sedeo na obali Sangama – ušću Ganga, Jamune i mitske reke Sarasvati. Peščane obale su većito preplavljene poklonicima koji jadikuju, pevaju i glasno se mole, obmanjujući žabe da poveruju da sezona parenja traje tokom cele godine.

Velom pokrivena majka Giridže Prasada posetila je *babu* i ponudila mu banane i venac od nevena. Dotakla mu je stopala i brige su izletele iz nje. Njen sin je bio izuzetno inteligentan, izuzetno kvalifikovan, sa izuzetno svetlom budućnošću. Bio je i izuzetno lep. Nasledio je majčine crte lica i od oca pozajmio jedino bradu. Jedan sledbenik je upitao: „U čemu je onda problem s tvojim sinom, *behendži*²?”

„Ne mogu da mu pronađem ženu dostojnu njega!”

„Ali u čemu je problem?”, i *baba* je upitao.

Majka Giridže Prasada je zaustila da ponovi. Ali kada je ugledala *babin* osmeh, ućutala je. Sveti ljudi imali su običaj da govore u zagonetkama i nedovršenim rečenicama. On je ćutke pojeo pola banane, uzeo venac i zavrљаčio ga uvis. Venac se vrteo nekoliko puta i sleteo na ramena zbunjene Čande Devi, koja je bila zanesena pevanjem himni. I tako je dogovoren brak između muškarca koji je proučavao drveće i žene koja je razgovarala sa drvećem.

„Ali *baba*” – sada je došao red na oca Čande Devi da se požali – „moja ćerka ne priča engleski, ona je strogi vegetarijanac. A ovaj čovek koga ste izabrali ima doktorat iz engleskih naziva biljaka i... I... Čuo sam da je jeo govedinu!”

Baba je oljuštio još jednu bananu. „Dete moje, ti vidiš samo sadašnjost”, rekao je i dodao koru ocu, kako bi se suočio sa metafizičkim istinama.

² *Behendži* (hind.) – sestro.

Istina je da ih je ostrvo spojilo. Čanda Devi je sanjerala o bekstvu iz kuće koja je gušila u društvo drveća. Za Giridžu Prasada stvar je bila malo komplikovanija.

Iako su ostrva dala ime Andamanskom moru koje ih okružuje, to je bio maksimum njihove popustljivosti. Kokoške su se ovde ponašale kao golubovi i spavale na drveću manga. Leptirovi su u letu tonuli u san, padajući poput jesenjeg lišća. Izgladneli krokodili meditirali su na nasipima od mangrova. Na Andamanskim ostrvima vrste nisu imale imena. Jako dugo niko nije mogao da kolonizuje ova ostrva, jer je neprohodna šikara skrivala više od istorije prirode. Skrivala je plemena koja su ostavljena tokom prvobitne pomorske seobe preko Indijskog okeana. Ljude koji su radije čitali misli, umesto nejasnih jezika i koji nisu oblačili ništa sem primitivnih venaca. Koji su od opreme imali samo lukove i strele, kojima su se branili od siflisa civilizacije. Njihov svet bilo je ogromno ostrvo koje nije održavala gravitacija, već džinovske puzavice.

Na ovoj tapiseriji od ostrva, Giridža Prasad se nadao životu o kome je sanjao: usamljeničkom životu. Kao neustrašiv neženja i jednostavno akademsko biće, obraćao se svakoj ženi kao sestri, snaži ili tetki. Nije uspevao da uoči da privlačnost netaknutih šuma ne leži samo u njihovoj neistraženosti. Privlačnost leži i u njihovom konzumiranju. Ovde je njegov svet doživeo zemljotres. Telo mu je zadrhtalo kada je na jednoj od ekskurzija ugledao drvo koje je zapravo bilo dva isprepletana drveta. Jedno bodi drvo uvilo se oko stabla andamanskog padauka, dvadesetak metara visokog. Po prvi put video je dva potpuno razvijena drveta kako rastu u koitalnom položaju, zaklanjajući nebo svojim zagrljajem. Parazitske orhide je pronašle su utočište u ovom spletu. Jedna kancerозна izraslina visoko na deblu zaposela je njegove misli svojim skoro čovekolikom izgledom, navodeći ga da poveruje da ga to drveće posmatra. Ogoļjeno korenje nalik na kandže protezalo se tlom poput bledih pitona. Imao je osećaj da mu se primiču i zastaju pred njegovim stopalima.

Stojeći tu, Giridža Prasad se osetio kao mrav, koji tumara unaokolo, iskušavan nemogućim.

Tako da se kasnije, kada je njegova majka počela da traži mladu za njega, nije protivio tome. Nauka ga je naučila da svaka kreacija zahteva mušku i žensku investiciju. A ovo ostrvo ga je opčinilo lepotom svega toga.

Nakon nekoliko meseci monsunskih kiša, četiri zida i krov koji bi trebalo da pomognu paru da ostanu suvi, svedeni su na prost simbolični gest, britansku zaostavštinu u vidu lepe zamisli. Jer su kiše duboko natopile njihovo biće. Jedan nevidljivi zid se urušio, ispunjavajući ih znatiželjama i preokupacijama iz nekog drugog vremena.

Kada je Giridža Prasad prvi put stigao ovamo, došao je verujući poluistinama poput „Čovek nije ostrvo”. Bilo mu je potrebno godinu dana da uvidi da ni ostrvo nije ostrvo. To je deo šire geološke strukture koja povezuje sva kopna i okeane sveta. Na pola milje udaljenosti od njegove kuće, pronašao je živu biljku koja je prethodno viđena jedino kao fosilni ostatak na Madagaskaru i u centralnoj Africi.

Onaj dan koji će kasnije označiti prestanak pljuskova i njegovih randevua sa biftekom, Giridža Prasad proveo je izučavajući pretka svih kontinenata: Pangeu. Superkontinent, jedinstveni entitet koji se rasparčao u sve delove kopna koji postoje – moguće objašnjenje za biljku blizu njegove kuće, jer se Indijski potkontinent ocepio od Afrike i zabio se u Aziju. Proučavao je kartu sveta prostrtu pred njim. „Nemoguća slagalica”, izgovorio je naglas.

Napori tokom tog dana bili su nagrađeni te noći u snovima. Ispupčenje Latinske Amerike udobno je dremalo u udubljenju Zapadne Afrike. Slagalica se savršeno uklapala – Pangea je oživela. Ono što je tokom dana izgledalo kao delovi i komadi koji se odlamaju i plutaju, sada se činilo kao živi organizam. Sa uzbuđenjem

je posmatrao kako širi ruke široko, od Aljaske do dalekog istoka Rusije, kako podiže glavu i uspravlja se na prste, od jednog pola do drugog. Pangea cveta gracioznošću jedne balerine. Uzbudio se. Ali kada je pljusak iznenada prestao, to ga je probudilo. Ostavljen na pola sna da razmišlja, pitao se zašto su se kontinenti uopšte razdvojili. Voda je jurnula u pukotine, curenje je preraslo u potok, potoci u reke. A onda više nije bilo povratka.

Preko noći su reke otkrile pukotine koje jedino okeani mogu da ispune. U prirodi vode je da ispunjava tu prazninu, išaranu napuklinama, šiljcima i ostalim nepravilnim oblicima. Samo budala može da smatra obale kontinenata, sprudove i ogoljene delove krajevima neprekinute vodene površine. U najboljem slučaju oni su odmorišta i pauze. Ili besmisleno brbljanje. Ostrva su besmisleno brbljanje usred okeana utonulog u meditaciju.

Krišom je iz svog bračnog kreveta posmatrao siluetu svoje žene. Pitao se o čemu su kontinenti razmišljali. Možda je Pangea sanjala da postane milion ostrva. Možda milion ostrva sad sanjaju da postanu jedno. Poput budalasto obučenih mornara poslatih od strane ludih kraljica, možda su i kontinenti otkrili da je kraj nečijeg sveta, početak sveta koji pripada nekom drugom.

Kakve veze ima, pomislio je. Čak i da imamo odgovore, i dalje bismo bili usamljeni. Baš kao i ostrvo na kome je živeo, bio je previše usred okeana da bi menjao putanje. Samo bog je mogao da mu pomogne da podnese usamljenost koju je stvarala razdvojenost njihovih kreveta. Nakratko, ovaj ateista je poželeo da veruje u boga.

S obzirom na to da je vaspitan u duhu hinduizma, ateizam Girdže Prasada nije bio čin pobune. Samo je proširivao svoj sistem verovanja, na način na koji Pangea širi svoje ruke. Sva ona lenja putovanja brodom između Engleske i Indije, Kalkute i Port Blera, izmenila su ga. „Kada stojiš na palubi broda i razmišljaš o tom plavozelenom prostranstvu, to je najpribližnije zurenju u beskonačnost”, napisao je on jednom prilikom bratu. „Kada stojiš sam, licem

u lice sa beskrajem, ne uznemiravaju te tvoja uverenja, već ono što si odbacio.”

To će biti najbliže što će prići jedno drugom te noći. Tako udaljene, poput kontinenata, u svojim uverenjima, bog je bio nepouzdan moreuz koji ih je povezivao.

A u tom momentu, đavo je bio koza.

„Čuješ li to?”, upitala je. „Meketanje.” I Giridži Prasadu je splasнула erekcija, devedeset i deveta u prvih dva meseca njihovog braka.

Ne radi se o tome da je Giridža Prasad vodio evidenciju o svim svojim propalim erekcijama, ali je taj fenomen ubrzo postao simbol nervoze i nekonzumirane ljubavi, na način na koji su ruže značile proslavu same ljubavi, najava one nevidljive, intimne stvari koju dvoje ljudi dele.

Kao odrasla osoba, Giridža Prasad nikada nije živio s nekom ženom i mogao je samo da zamišlja snažan udar do koga dolazi kada se neka dama pojavi u tvom životu. Ispraznio je pola svog ormara, prepuštajući joj gornje police i ofingere. Ali nakon opservacije žena ostalih službenika, shvatio je da bi i njegova žena mogla da poseduje različite sarije za svaku priliku, sa odgovarajućim narukvicama i sandalama. U skladu s tim, naručio je novi orman od burmanske tikovine. Opijen lepotom koju je tek trebalo da otkrije, naručio je da se ugradi ogledalo celom dužinom vrata tog ormara. Problem su bile i zavese. Nije imao nijednu. Privatnost je bila ženska stvar i, što je još važnije, Giridža Prasad nije imao nijednog komšiju od koga bi se skrivao. I tako je na prozore okačio svoje *lungije*³, jedine odgovarajuće komade platna koje je imao.

³ *Lungi* – vrsta saronga.

Pre nego što je krenuo na teško i nadom ispunjeno putovanje, na koje većina životinja kreće u potrazi za partnerom, pomislio je na nju. Iako je pripremio svoje stanište u iščekivanju, kako je mogao da joj pokaže zahvalnost? Šekspir i romantičari su ga naučili da žene vole ruže, ili bar da se porede sa njima, zato je naručio sanduk najlepših koje je video, sa dalekih plavičastih brda Kalimponga. Kada su stigle mesec dana kasnije, nakon mukotrpnog putovanja preko planinskih prevoja i mora, samo jedna je preživela. Otvorio je sanduk i suočio se sa unakaženim stabljikama i uvelim cvetovima nečega što je trebalo da budu džinovske ruže, roze poput fuksija. To je shvatio kao znak – zloslutni znak. Bio je odlučan da neguje jedinu preživelu mladicu. Čuvao ju je u svojoj kancelariji kako bi je zaštitio od surovog sunca – samo nežni sunčevi zraci i zalazak sunca za nju – i koristio je pipetu da je zaliva. Nedavna studija u Oksfordskom žurnalu primenjenih *estetika* dokazala je da biljke vole zapadnjačku klasičnu muziku, naročito Mocarta, zato je dovukao svoj gramofon u kancelariju, podstičući neprestano svoj simbol ljubavi kako bi je oživeo.

Kada se vratio sa ženom, Giridža Prasad je bio oduševljen otkrivši da usamljena ruža lebdi uspravna, posmatrajući ga, sva u raznim nijansama ružičaste boje. Bungalov je, konačno, zaista bio dovoljno dobar za njegovu nevestu.

Među žiteljima ostrva poznat kao bungalov Gudinaf⁴, rezidencija Giridže Prasada izgrađena je 1930-ih kako bi udomila lorda Gudinafa tokom jednog od njegovih putovanja. Kao i u slučaju većine velikodostojnika koji su posećivali ostrvo, niko nije znao svrhu njegovih ekskurzija u zabačene ćoškove carstva, naročito u buduću kaznenu naseobinu, poput Andamanskih ostrva. Nakon decenija neuspelih pokušaja i premeštanja, zatvor i njegova upravna zgrada konačno su završeni. Dvojica od trojice radnika, uglavnom

⁴ *Gudinaf* – igra engleskih reči: *good enough* (dovoljno dobar).

zatvorenika, umirali su – od strane plemenskih strela, ujeda stonoge, napada krokodila, vešanja, od mučenja i dobre stare nostalgije – dok se gradio zatvor, a preostali su nestali unutar njegovih kamenih zidova. Njihova smrt nije predstavljala nikakav gubitak za carstvo.

Izolovanost ovog arhipelaga podsticala je maštu kolonizatora da stvaraju složene metode mučenja, posvećujući čitava ostrva specifičnim metodama. Takođe je inspirisala lorda Gudinafa da radi više od pukog nadgledanja zidarskih radova i plesa sa domorocima. Nekakva tajna želja nagonila ga je da posećuje najnovije posede Britanske Indije. Bila je to želja da nadeva imena. Sopstveno prezime primoralo ga je da rano razvije smisao za humor, čekajući ceo svoj život da ga oslobodi na nesvesnim stvorenjima, objektima i zemljama. Iz dosadne udobnosti vlastelinske kuće svojih predaka, lord je pomno pratio razvoj u Indijskom okeanu, posutom raštrkanim ostrvima. Ostrva su, intuitivno govoreći, činila savršenu podlogu za vežbanje umeća nomenklature. Naglašena izolovanost činila je da vrste postanu endemske i da, pre ili kasnije, zahtevaju jedinstveno ime. Jedino su sami Britanci bili izuzeti od ovog pravila. Oni su prekršili većinu zakona prirode napuštajući svoje ostrvo da se razmnožavaju na drugim, ne gubeći ništa od svojih originalnih karakteristika – osim svog razuma.

Lord Gudinaf je verovao da odgovarajuće imenice treba da spajaju jezike, na način na koji je to kolonizacija radila različitim kulturama. Kada je uplovio u jedan neotkriven zaliv tokom doručka na luksuznom brodu, nazvao ga je Zaliv doručka, a mesta za iskrcavanje oko njega nazvao je Marmeladgandž, Slaninabad i Biskvitpur.

Lord je proveo nedelju dana u kući u kojoj je sada živeo Giridža Prasad. Izgrađena je na impresivnom planinskom vrhu, lokaciji koja je bila popularni prelaz za plemena koja su se kretala sa zapada na istok, sve dok politički zatvorenici nisu bili primorani da iseku šipražje uz pretnje pucnjevima u vazduh. Bungalov je bio sazdan na stubovima kako bi odoleo obilnim kišama i zemljotresima.

Podignuta je i osmatračnica, tri sprata iznad zemlje. Upravo sa ove fantastične visine on je tražio da obuhvati pogledom nešto što bi ga, zbog otkrića, moglo odvesti u istoriju.

Kroz svoj dvogled video je grupu golih plemenskih ljudi sa značajno većim grudima i zadnjicama od bilo koje zabeležene grupe. Obuzet njihovim enormnim oblinama, nije primetio dodatni prst koji su svi imali. Lord Gudinaf će provesti nekoliko nedelja u potrazi za savršenim imenom za njih, koje je jednostavno, a ipak odražava veličanstvenost tih zadnjica i grudi.

Ime je pronašlo njega dosta kasnije, na putu kući, dok je sedeo u brodskoj sali za ručavanje, seckajući svoju slaninu na šest podjednakih delova – jutarnji ritual koji je smatrao terapijskim za dosadu na otvorenim morima. Tako zarobljenog u svojim dečaćkim pokušajima da se igra boga, ime ga je približilo pronalaženju boga. I tako je najopasnije, šestoprsto ostrvsko pleme nazvano Božanstvene Nange, ili Božanski Nagi kako je to Oksfordski rečnik kasnije preveo.

Pet godina nakon Gudinafove posete Andamanskim ostrvima, zemljotres se narugao svim kolonijalnim građevinama na njima, podelivši baš ono ostrvo na kome se nalazio britanski štab na pola. I Gudinafov bungalov će se srušiti, a osmatračnica skliznuti sa planine, kao da je stajala na kori od banane. Taj zemljotres je bio glasnik većih katastrofa, posebno Drugog svetskog rata.

Tokom rata, Andamanska ostrva biće prva koja će proglasiti nezavisnost od Britanaca, tek da bi ih porobili Japanci. Dok su beli ljudi jeli viljuškama, noževima i kašikama, ovi niski ljudi koristili su samo dva štapića. Ova jednostavnost misli reflektovala se u njihovim metodama mučenja. Zašto da nekoga stavite u okove, kad možete da mu uvrćete noge i ruke dok se ne slome? Zašto obesiti nekoga, kada možete da mu odrubite glavu efikasnim zamahom

mača? I zašto naterati lokalno stanovništvo da preda svoje proizvode, kada možete da ih udavite nasred okeana i okončate nestašicu hrane?

Dok su Britanci videli uništen bungalov kao špil karata prosut po pašnjacima, Japanci su ga videli kao zgodnu priliku. Poput profesionalnog kartaša, koji deli novu rundu, ponovo će sastaviti kuću i proglasiti je sedištem svog štaba, gradeći i bunkere na okolnim padinama. Oni će na ostrvo doneti džinovskog puža, poreklom iz Malezije, koji je obilan izvor proteina. Kada su britanski brodovi opkolili ova ostrva i prekinuli im dostavu zaliha, ovaj je puž postao njihov spasilac, gotova hrana koju nije bilo potrebno čak ni soliti. Deset godina kasnije, oronuli bunker biće samo podsetnici na te pužoždere. Broj puževa naglo će se povećati, učinivši ih najvećim baštenskim pošastima, od kojih je gori bio samo indijski muntijak, koga su doveli Britanci radi lova.

Kada se sreća promenila u korist sila Alijanse, lord Gudinaf kreirao je novi odbor u Domu lordova kako bi ponovo pripojili ostrva. Ali će radost zbog pobede u Drugom svetskom ratu biti kratkotrajna poput svitanja. Jer sunce je zašlo nad Britanskim carstvom. Andamanska ostrva postaće deo nezavisne Indije. On nije mogao da se oslobodi osećaja da su ga izdali. Uprkos svojoj poziciji uticajnog aristokrate u najvećoj kolonijalnoj sili koju je svet ikada video, nije mogao da se vrati na mesto koje ga je toliko približilo bogu.

Rastrzano između izgladnelih pužoždera i *sahiba* koji su se povlačili, ostrvo je skoro dve godine bilo ničija zemlja. Tokom tog perioda, četvorica pijanih mladih Karena – pripadnika zajednice koju su Britanci uvezli iz Burme kako bi im radili na farmama – proglasili su se vrhovnim poglavarima zemlje i bungalov Gudinaf učinili svojom palatom. Provodili su večeri na verandi škrabajući brkove na slici kralja Džordža na britanskim rupijima i krojeći zastave od stolnjaka. Satima su debatovali o nacionalnom simbolu ovih slobodnih ostrva. Da li da to bude svirepa, trideset centimetara

dugačka stonoga, ili sićušna, nežna čiopa koja pravi gnezdo od sopstvene pljuvačke? Do 1948. godine, Odsek za šumarstvo biće jedina ispostava novoformirane nacije na ovim ostrvima, poput pohabane zastave koja se vijori na podmuklom snežnom vrhu.

Kada se Giridža Prasad odlučio da se useli u bungalov Gudinaf ne znajući ništa od ovoga, učinio je to iz istog onog razloga koji je privlačio i Božanske Nange, Britance, Japance i Karene. Sa ovog vrha, moglo se videti sunce kako se presijava na varljivo plavom moru. To je činilo da se osećate kao kralj sveta.

I dok je Giridža Prasad razmišljao o dovođenju svoje neveste ovde, lord Gudinaf je razmišljao o tome kako da nastavi dalje. Isplanirao je putovanje preko pacifičkih ostrva, umesto ovih. Dok je par provodio prvi mesec braka, učauren pod furioznim naletima oluje, lord je produžio svoje putovanje ka bogu. Obilazeći Pacifik, uvideo je da su sva imena, ma koliko jedinstvena ili nova, u konačnici bila samo sinonimi za univerzalnu, ali ipak nedostižnu, istinu. Priroda života, borba za opstanak, sve to ostaje isto, koliko god da neko stvorenje ima prstiju.

Ubrzo nakon toga, umro je.

Sadržaj

OSTRVA	7
RASEDI	133
DOLINA	201
SNEŽNA PUSTINJA	263
Zahvalnica	335

Šubangi Svarup
**GEOGRAFSKE
ŠIRINE ČEŽNJE**

Za izdavača
Dijana Dereta

Lektura i korektura
Blum

Likovno-grafička oprema
Marina Slavković

Prvo DERETINO izdanje

ISBN 978-86-6457-370-2

Tiraž
1500 primeraka

Beograd, 2021.

Izdavač / Štampa / Plasman: **DERETA doo**, Vladimira Rolovića 94a,
11030 Beograd, tel./faks: 011.23.99.077; 23.99.078, **www.dereta.rs**
KNJIŽARA DERETA, Knez Mihailova 46, Beograd, tel.: 011.26.27.934, 30.33.503

CIP – Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

821.214-31

СВАРУП, Шубанги, 1982–

Geografske širine čežnje / Šubangi Svarup ; prevod sa engleskog Boris Todorović.
– 1. Deretino izd. – Beograd : Dereta, 2021 (Beograd : Dereta). – 337 str. ; 21 cm. –
(Biblioteka Dereta vam predstavlja ---)

Prevod dela: Latitudes of longing / Shubhangi Swarup. – Tiraž 1.500.
– Napomene uz tekst.

ISBN 978-86-6457-370-2

COBISS.SR-ID 39434505